

Бельгія: Інформація для осіб без громадянства та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають з України

European
Network on
Statelessness

Координаційний центр ЄМБ (Європейська Мережа з питань Безгромадянства): [NANSEN](https://nansen.eu)

Останнє оновлення: 28 лютого 2024

Ця інструкція надає інформацію по окремих країнам для апатридів та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають від війни в Україні. Вона слугує джерелом інформації для тих, хто надає допомогу біженцям і постраждалим особам. Акцент зроблений на апатридах, та особах під ризиком безгромадянства, зокрема на особах без документів. Далі в тексті надаються посилання на загальну інформацію для біженців з України. Ми намагаємося регулярно оновлювати інформацію. Якщо ви володієте актуальною інформацією, будь ласка, напишіть нам на Ukraine.crisis@statelessness.eu. Джерелом наданої інформації є координаційний центр ЄМБ, якщо в тексті не вказано інакше.

1. ВИМОГИ ЩОДО НАДАННЯ ПРАВА НА В'ЇЗД І ПОДАЧІ ДОКУМЕНТІВ

Для людей, які прибувають до Бельгії з України, існує спеціальна процедура реєстрації. Особи, які відповідають вимогам на тимчасовий захист, у тому числі особи без громадянства, повинні зареєструватися. Люди, які не мають права на тимчасовий захист, можуть подати заяву на надання притулку. [Європейська комісія](#) підтверджує, що відсутність документів для виїзду за кордон або медичних документів (сертифіката про вакцинацію або тесту на COVID-19) не може бути перешкодою для в'їзду в ЄС, поки криза в Україні триває. На практиці, органи влади Бельгії застосовують певну [гнучкість у вимогах до документації](#) (наприклад, приймають копії або прострочені документи), хоча вони здебільшого діють на індивідуальній основі. Особам без громадянства та особам під ризиком безгромадянства, наполегливо рекомендується якнайшвидше звернутися за юридичною консультацією (наприклад, до [NANSEN](#)).

Необхідні документи	<ul style="list-style-type: none">● <u>Одержувачі міжнародного захисту та визнані особи без громадянства в Україні: підтвердження статусу в Україні та документ, що посвідчує особу</u> з фотографією (наприклад, ID-картки, прострочені паспорти, проїзні документи тощо); може також знадобитися довести родинні стосунки, спільне проживання або залежність, якщо ви подаєте заяву на захист разом з іншою особою, яка має право; Бельгія, схоже, не визнає проїзні документи, видані Україною особам з міжнародним захистом● <u>Діти</u>: національний документ, що посвідчує особу, або свідоцтво про народження● <u>Особи без документів</u>: якщо вони не можуть надати докази свого громадянства, особам рекомендується звернутися до дипломатичного представництва своєї країни походження (наприклад, до українського дипломатичного/консульського представництва), щоб підтвердити статус громадянства● <u>Особи без громадянства</u>: будь-які наявні документи, що посвідчують особу
В'їзд та реєстрація	<ul style="list-style-type: none">● Громадяни України з біометричними паспортами можуть в'їжджати та перебувати в Бельгії без візи протягом 90 днів з можливістю продовження до 180 днів; ті, хто не має біометричного паспорта, повинні подати заяву на отримання короткострокової візи● <u>Особи, які мають право на тимчасовий захист</u>: зареєструватися для тимчасового захисту; надати дані, що посвідчують особу, та документи (копії дозволені); біометричні дані● <u>Люди, які не відповідають вимогам на тимчасовий захист</u>: направляються до Імміграційної Служби після прибуття для співбесіди; якщо підтверджено, що ви не

	<p>маєте права на тимчасовий захист, запрошено повернутися до країни походження; якщо безпечно/стабільне повернення неможливе, можуть подати заяву на надання притулку</p> <ul style="list-style-type: none"> • Діти без супроводу: направлені до Служби Опіки («Service des Tutelles») (але недостатньо вільних опікунів); діти без документів залишаються у визначених центрах розміщення; після документування доступ до системи захисту дітей
Документи, що видаються	<ul style="list-style-type: none"> • Особи, які мають право на тимчасовий захист: довідка про тимчасовий захист. У деяких випадках Імміграційна служба проводить детальну перевірку документів, і в такому випадку люди отримують спочатку "підтвердження реєстрації", а ті, хто відповідає умовам, - "свідоцтво про тимчасовий захист". Потім вони можуть подати заяву на отримання "карти А" (дозволу на тимчасове перебування) в муніципалітеті, де вони проживають. Місцева влада попросить дільничного офіцера перевірити місце проживання особи, яка після перевірки отримає "Додаток 15", що вже дає право на перебування в країні та здійснення адміністративних кроків, таких як реєстрація в системі медичного страхування. Цей додаток можна обміняти на "картку А", як тільки він прибуде до комуни. • Особи, які шукають притулку на кордоні, отримують Додаток 25, а особи, які шукають притулку на території, отримують Додаток 26; після подання заяви про надання міжнародного захисту до компетентного органу, особа отримує "свідоцтво про декларацію", а Імміграційна служба реєструє заяву протягом 3 днів (до 10 днів). Протягом 30 днів особа подає заяву та отримує Додаток 26. Протягом 8 днів необхідно з'явитися до органу місцевого самоврядування за основним місцем проживання. Видається свідоцтво про реєстрацію (помаранчева картка), дійсна протягом 3 місяців (може бути продовжена до 1 року і більше), і в разі позитивного рішення надається право на отримання картки "А".;
Статус в'їзду	<ul style="list-style-type: none"> • Шукач тимчасового захисту; Відвідувач; Шукач притулку

2. СПОСОБИ ОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

Бельгія пропонує три шляхи до захисту для людей, які втікають з України, включно з особами без громадянства, які відповідають вимогам: статус біженця, додатковий захист і тимчасовий захист. Тимчасовий захист доступний лише особам без громадянства, статус яких було визнано в Україні. Згідно з довіреними джерелами, менше шести осіб без громадянства отримали тимчасовий захист у Бельгії, але ця інформація не може бути підтверджена через відсутність дезагрегованих офіційних даних про надання тимчасового захисту. Відповідно до рішення Ради ЄС, Бельгія [продовжила](#) свою схему тимчасового захисту до 4 березня 2025 року, і бенефіціари тимчасового захисту можуть [продовжити свій статус](#), відвідавши місцеву мерію і продовживши свою карту А з 4 січня 2024 року (якщо нова карта А не може бути видана до 4 березня 2024 року, буде видано додаток 15). У разі видачі посвідчення тимчасового захисту після 4 січня 2024 року, видана картка А буде дійсна до 4 березня 2025 року. Інформацію про ці шляхи доступу до захисту наведено в таблиці нижче.

	Статус біженця	Додатковий захист	Тимчасовий захист
Що це?	Захист згідно з Конвенцією про статус біженців від 1951 р	Захист для осіб, які не підпадають під визначення Конвенції 1951 р., але наражаються на серйозний ризик за	Тимчасовий захист переміщених осіб, які мають на це право, під час масового припливу біженців, встановлений рішенням Ради ЄС

		умови повернення до їх батьківщини	
Чи можуть апатриди та/або особи без документів подати заяву?	<u>Особи без громадянства:</u> так <u>Особи без документів:</u> так, але не можуть відразу зареєструвати заяву; необхідно дотримуватися спеціальної процедури (див. нижче)	Так само, як і в статусі біженця	<u>Особи без громадянства:</u> так, якщо вони мають на це право (тобто бенефіціари міжнародного захисту або еквівалентного національного захисту в Україні (включаючи тих, хто отримав спеціальний документ як визнана особа без громадянства в Україні) та члени сім'ї, посвідку на постійне проживання і не можуть повернутися до країни походження) <u>Особи без документів:</u> так
Де подати заяву?	В Імміграційній Службі протягом восьми днів після прибуття; прикордонна поліція на кордоні	Так само, як і в статусі біженця	В центрі реєстрації: 40 Place Victor Horta, 1060 Brussels
Процедура та права	Збір біометричних даних; довідка про оформлення заяви («Додаток 26»); співбесіда в Управлінні Генерального Комісара у Справах Біженців та Осіб без Громадянства ; результатом може бути статус біженця, додатковий захист або відмова; право на оскарження в Раді з Судових Розглядів щодо Іноземців (CALL); спеціальний порядок подання заяв на кордоні та в інших ситуаціях <u>Особлива процедура для осіб без документів:</u> офіційне повідомлення до Імміграційної служби про реєстрацію заяви; Федеральне агентство з прийому осіб, які шукають притулку (Fedasil) , має надати житло (якщо ні, запит можна подати до Трибуналу з питань	Так само і для статусу Біженця.	Кожна особа, яка бажає скористатися тимчасовим захистом, повинна особисто з'явитися до центру реєстрації з 8:30 до 13:00; довідка про тимчасовий захист, видана для дорослих і неповнолітніх; реєстрація (без попереднього запису) в муніципалітеті ("комуна") за місцем проживання; довідка про право на роботу ("Додаток 15"); візит поліції для підтвердження адреси заявника; лист із запрошенням подати заяву на отримання карти дозволу на проживання в комуні

	зайнятості, це слід робити через адвоката - безкоштовна правова допомога пропонується місцевими асоціаціями адвокатів, інформація доступна французькою та голландською мовами)		
Права після визнання	Тимчасове проживання (п'ять років); постійне проживання після п'яти років; право на роботу без дозволу; соціальне забезпечення на тих же підставах, що і для громадян Бельгії; право подати заяву на возз'єднання сім'ї; заборона на повернення до країни походження або ризик анулювання статусу; автоматичне право на проїзні документи (тобто "синій паспорт", отриманий у муніципалітеті).	Тимчасове проживання (один рік з можливістю продовження двічі на два роки); постійне проживання після п'яти років; право на роботу за заявою про дозвіл на роботу чи самозайнятість; соціальне забезпечення на тих же основах, що й громадяни Бельгії; право подати заяву про возз'єднання сім'ї; подати заяву на отримання проїзного документа , але необхідно отримати довідку від Генерального Комісара у Справах Біженців та Осіб без Громадянства, яка підтверджує статус та неможливість отримати паспорт	Право на проживання (один рік); право на працю; право на придатне житло (забезпечується частково органами влади, частково громадянами - житло здебільшого організовується через Центри громадського добробуту CPAS , муніципалітети та регіони організували контактні пункти для отримання інформації тут); соціальне забезпечення; медичне обслуговування; освіта для дітей та тимчасова освіта для дорослих; переведення членів сім'ї до іншої держави-члена ЄС для возз'єднання; право подати заяву про надання притулку в будь-який час

Більше інформації шукайте тут:

- Офіс Генерального Комісара у Справах Біженців та Осіб без Громадянства, [Головна сторінка](#), [Брошури про процедуру надання притулку, права та обов'язки](#), Міжнародний захист, [Дитина без супроводу](#)
- Імміграційний Офіс, [Міжнародний Захист](#) і [Тимчасовий Захист](#)
- Федеральне Агентство з Прийому Шукачів Притулку (FEDASIL)
- УВКБ ООН, [Help Ukraine](#)
- [Офіційний веб-сайт Бельгії](#), де зібрана вся інформація про та для людей, які втікають з України
- Сторінка Агентства Інтеграції та Інклюзії (Agentschap voor Integratie en Inburgering, AGII) [в Україні](#)
- Міністерство Закордонних Справ, [Перепустка для біженців або осіб без громадянства](#) Ariane, координований Червоним Хрестом (Emergency reception centre): +32 2 346 66 60 info@centreariane.be
- Працевлаштування - пошук роботи: ACTIRIS Brussels, [Інформація для Українців](#), [Forem Wallonia](#), [VDAB](#)
- Регіональний вебсайт присвячений інформації для українців в [Брюссель](#), [Валлонія](#), [Фландрія](#)

- Федеральний інститут з прав людини (FIDH), Unia, Myria, Служба боротьби з бідністю, Генеральний делегат з прав дитини (DGDE) та Фламандський комісар з прав дитини, "[Від доброї практики до структурних заходів політики Принципові пропозиції на прикладі прийому українців, які покидають свою країну](#)" ("*De la bonne pratique aux mesures politiques structurelles Propositions politiques à partir de l'exemple de l'accueil des Ukrainiens fuyant leur pays*"), вересень 2022
- Statbel, інформаційна панель бельгійського статистичного управління зі статистичними даними про [переміщених осіб з України](#)
- Агентство ЄС з питань надання притулку, [Хто є хто в міжнародному захисті, Огляд тимчасового захисту](#)
- EASO, [Керівництво щодо умов прийому дітей без супроводу\(грудень 2018\)](#)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Звіт про осіб, які втікають від війни в Україні - Втікаючи від війни в Україні: Впровадження тимчасового захисту на місцевому рівні](#) (грудень 2023 року)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Звіт про осіб, які втікають від війни в Україні - Втікаючи від війни в Україні: Досвід переміщених осіб у ЄС](#)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Наслідки війни в Україні для ЄС у сфері фундаментальних прав людини](#)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Російська агресія проти України - Переміщені діти знаходять захист в ЄС - Бюлетень 3](#)
- Агентство ЄС з питань надання притулку, що [надає тимчасовий захист переміщеним особам з України: Підсумки року](#) (березень 2023 року)
- [Бельгійське головування в Раді Європейського Союзу, Програма, перша половина 2024 року](#)
- Європейська рада у справах біженців та вигнанців, [Реакція ЄС на переміщення з України: Рекомендації ECRE \(Європейської ради у справах біженців та вигнанців\)](#) (жовтень 2023 року)
- Європейська рада у справах біженців та вигнанців, [Інформаційний бюлетень, Заходи реагування на прибуття переміщених осіб, які втікають від війни в Україні](#) (березень 2023 року)
- Європейська рада з питань біженців та вигнанців, Інформаційна база даних про притулок, звіти про Бельгії, [додаток про тимчасовий захист](#)
- Європейська міграційна мережа (ЕММ), [Щорічний звіт про міграцію та притулок за 2022 рік](#) (липень 2023 року) (Розділ 2, Реагування на прибуття осіб, які втікають від війни в Україні)
- Карітас Європа, [Прийом біженців з України в Європі та отримані уроки](#)(червень 2023)
- Антидискримінаційний центр "Меморіал", [Становище українських дітей в країнах Європи після 24 лютого 2022 року](#)(червень 2023)
- KIND & Child Circle, [Інформація про дітей без супроводу дорослих, які втікають від війни в Україні](#)
- Право на захист, [Хто такі особи без громадянства, які втекли з України після російського вторгнення 24 лютого 2022 року](#)

3. ВИЗНАЧЕННЯ БЕЗГРОМАДЯНСТВА ТА СТАТУСУ ЗАХИСТУ

Для апатридів важливо визначити як право на міжнародний захист, так і їх статус особи без громадянства. Необхідно розглянути кожне прохання та визначити обидва статуси, щоб, у разі потреби у міжнародному захисті, людина могла його отримати, навіть будучи особою без громадянства. Визнання статусу особи без громадянства має проходити одночасно, або після визначення статусу біженця, належно враховуючи пріоритет прохання про притулок та принцип конфіденційності для біженців в процедурі визнання особою без громадянства. Більше інформації шукайте тут: [Коротке зібрання інформації ЄМБ щодо визначення безгромадянства та захисту в Європі](#).

У Бельгії, [сімейні суди](#) можуть визначити факт безгромадянства, але визнання особою без громадянства не призводить до права на проживання, тому це не можна вважати формальною процедурою визначення безгромадянства. У разі визнання судами статусу особи без громадянства, необхідно подати заяву до Імміграційної Служби для отримання дозволу на проживання з гуманітарних міркувань.

Тривалість дозволу на проживання визначається на розсуд Імміграційної Служби, але зазвичай становить один рік (з можливістю продовження). Заявники на статус безгромадянства вважаються мігрантами без документів, їм може загрозувати переміщення та/або затримання, і вони мають лише обмежені права. Заявники можуть отримати лише невідкладну медичну допомогу та не мають права працювати, мати доступ до житла чи соціального забезпечення. Рішення можуть прийматися до 12-18 місяців. Особи без громадянства, визнані судами та які отримали дозвіл на проживання на необмежений час, [можуть отримати проїзний документ \(«сірий паспорт»\)](#) у Федеральній Державній Службі Закордонних Справ на тих же умовах, що й особи, які мають міжнародний захист.

У лютому 2024 року було [прийнято](#) новий закон про внесення змін до Закону про доступ на територію, проживання, поселення і видворення іноземців з метою врегулювання права на проживання осіб без громадянства. Він очікує на опублікування та набуття чинності через десять днів після нього.

Особам без громадянства та тим, хто ризикує залишитися без громадянства, наполегливо рекомендується звернутися за консультацією до спеціалістів в Бельгії (наприклад, до [NANSEN](#)). Більше інформації шукайте тут: [ЄМБ Індекс Безгромадянства Бельгії](#) і [Сторінка про безгромадянство](#) Управління Генерального Комісара у справах Біженців та Осіб без Громадянства.

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ДО ТРЕТІХ КРАЇН

Люди, яким надано тимчасовий захист, можуть подорожувати в межах ЄС протягом 90 днів протягом 180-денного періоду. Біженці можуть [подорожувати за кордон](#) з електронною карткою для іноземців і «проїзним документом біженця» («блакитним паспортом»), але ризикують втратити статус біженця, якщо повернуться до країни походження. Люди, визнані особами без громадянства, яким дозволено перебувати в Бельгії необмежений час, також можуть виїжджати за кордон із «[сірим паспортом](#)». Особи, яким надано додатковий захист, [можуть виїжджати за кордон](#) із проїзним документом для іноземців, про який потрібно запитувати.

5. ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ ДОПОМАГАЮТЬ АПАТРИДАМ

NANSEN https://nansen-refugee.be/ +32 487 84 65 40 / info@nansenrefugee.be	УВКБ ООН УВКБ ООН Бельгії та Люксембургу +32 (0) 472 18 92 65
Управління Генерального Комісара у справах Біженців та Осіб без Громадянства. https://www.cgrs.be/en/stateless-persons +32 2 205 53 07 / cgrefugees@ibz.fgov.be	Федеральне Агентство з Прийому Шукачів Притулку (FEDASIL) https://www.fedasil.be/fr +32 2 213 44 11 / info@fedasil.be
Caritas https://www.caritasinternational.be/en/asylum-migration/ 0 800 2 41 41 (безкоштовно, якщо дзвінок з бельгійського номеру)	Юридична допомога в Брюсселі (Bureau d'Aide Juridique, BAJ) https://bajbruxelles.be/index.php/fr/ (BAJ Брюссель також може надати контакти інших офісів правової допомоги в Бельгії)

Бельгія: Інформація для осіб без громадянства та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають з України

info@statelessness.eu
www.statelessness.eu

Європейська мережа з питань безгромадянства є благодійною організацією, зареєстрованою в Англії. Реєстраційний номер благодійної організації: 1158414.